

ՀՀ ԿԳՄՄՆ «Մարտունու Տ. Աբրահամյանի անվան ավագ դպրոց»
ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թե՛մա՝ Ուսուցչի կողմից հանրակրթական դպրոցի առաջին դասարանում սովորողի ընթերցողական կարողությունների գնահատման շուրջ տարվող աշխատանքների կազմակերպումը

Դպրոց՝ Եղեգնաձորի թիվ 2 հիմնական
Ուսուցիչ՝ Աիդա Խալաթյան
Ղեկավար՝ Կիմա Օհանեսյան

Վայք 2023

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
Գլուխ 1. Ընթերցանության հմտություններ.....	5
1.1 Բազմավանկ բառերի ընթերցում.....	5
1.2 Ընթերցանության սահունություն.....	7
1.3 Ընթերցանություն՝ կարդացածի ըմբռնում.....	9
1.4 Բառապաշարի ընդլայնում.....	10
Գլուխ 2. Կարդում ենք միասին.....	12
2.1 Լսում ենք ու կարդում միասին : Պատրաստում ենք հերոսի.....	13
Եզրակացություն.....	15
Հավելված.....	16
1.Ընթերցանության արագություն.....	16
2. Ընթերցանության համար բառաշարք.....	16
3. Ընթերցելու կարողությունների բազմաշերտ սանդղակ.....	17
4. Ընթերցածի ըմբռնում.....	18
5.Առաջին դասարանի ավատին ընթերցողական կարողությունների ստուգում.....	20
Օգտագործված գրականություն.....	22

Ներածություն

«Սովորողներին գնահատելու մեր մեթոդները, շատ կոպիտ են... գործնականում մենք շատ հաճախ սովորողի աշխատանքի գնահատմանը ավելացնում ենք դատողությունների մի ամբողջ շարք՝ կապված նրա ուշադրության, աշխատասիրության, ծուլության, հիմարության և այլնի հետ: . Այս գնահատականների օգնությամբ, որոնց համար... չկան բավարար հիմքեր, մենք ծնում ենք մանկավարժական շատ բարդ երևույթներ»:
U.S. Շատսկի

Ըստ նոր Հանրակրթության պետական չափորոշչի 1-4 դասարաններում և 5-րդ դասարանի առաջին կիսամյակում միավորային գնահատում չի իրականացվում: Ընթացիկ գնահատումը կատարվում է բնութագրման միջոցով, իսկ, որպես տարեկան ամփոփիչ գնահատական, կազմվում է յուրաքանչյուր սովորողի ուսումնական առաջադիմության բնութագիրը՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած կարգի:

Գնահատման հին համակարգին բնորոշ է սուբյեկտիվությունը և միջինացումը, որը չի համապատասխանում կրթության որակի ժամանակակից պահանջներին: Ժամանակակից դպրոցի խնդիրը ոչ միայն գիտելիք տալն է, այլև՝ վերլուծական մտածողությունը, նոր տեխնոլոգիաներին տիրապետելու հմտություններն ու կարողությունները զարգացնելը: Այս առաջադրանքն իրականացնելու համար բավական չէ նոր առարկաներ ներմուծելն ու ուսումնական ծրագրերը փոխելը: Փոփոխություններ են անհրաժեշտ գիտելիքի ձեռքբերման և գնահատման չափանիշների մեջ:

Հիմնախնդիրները: Դպրոցական պրակտիկայում ուսուցիչը մշտապես գտնվում է ընդհանուր գնահատման գործընթացում. այն ամենը, ինչ ներգրավված է ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությունների ոլորտում. Ուսուցիչը գնահատականների մի շարք տեսակների կրողն է, որից ոչ ոք չի կարող նրան ազատել, և ինքը չի կարող իրեն ազատել: Դպրոցում փաստացի գնահատումը վերաբերում է բազմաթիվ ասպեկտների, և պաշտոնապես գնահատվում են միայն սովորողների գիտելիքներն ու հմտությունները, ինչի համար սահմանվել է գնահատման արդյունքի գրանցման պարտադիր ձև՝ գնահատանիշը: Սակայն այստեղ կարելի է մտածել. հանրակրթական դպրոցում բնութագրման միջոցով ամփոփիչ գնահատման գործիքները արդյո՞ք կարող են օբյեկտիվ լինել և չափել սովորողի ձեռքբերումները, չափել նախապես հաստատված չափման միավորներ պարունակող միջոցներով: Այսօր կարիք կա, որ ուսուցիչներն երեխաների գրագիտության մակարդակը բարձրացնելու համար ավելի շատ ու բազմազան մեթոդներ իմանան: Եթե ուսուցիչը տիրապետի աշակերտի գիտելիքների, հմտությունների համակողմանի գնահատման միջոցներին և օբյեկտիվ գնահատման ընթացակարգին, նա, անշուշտ, կկիրառի դրանք իր գործունեության մեջ, և հանրակրթական համակարգում սուբյեկտիվությունը կհաղթահարվի:

Հետազոտական աշխատանքի նպատակը: Ներկայացնել առաջին դասարանում ընթերցողական կարողությունների ամփոփիչ գնահատման աշխատանքների շարք: Առաջին դասարանում ընթերցանությունը դիտվում է որպես ուսուցման առարկա,

այսինքն աշխատանք է տարվում կարդացածը հասկանալու ուղղությամբ:

Ընթերցանությունը որպես ընդհանուր ակադեմիական հմտություն յուրացնելու կարևոր չափանիշը սահուն և հասկանալով կարդալն է: Հենց այդ չափանիշների ամփոփիչ գնահատմանն են ուղղված առաջարկվող գործիքները:

Հատագոտական աշխատանքի հիմնական նպատակն է ցույց տալ, թե ինչպես տվյալներ հավաքել երեխաների ընթերցանության կարողությունների մասին, որոնք շատ կարևոր են հետագա ուսուցման աշխատանքը պլանավորելու և իրականացնելու համար:

Հետագոտական աշխատանքում ներկայացված գործիքները մեկ առանձին աշակերտի գնահատման համար են: Այդ տվյալներն ուսուցչին տալիս են հնարավորություն տեսնելու, թե ինչ գիտի և ինչ չգիտի տվյալ երեխան և ինչ գիտեն և ինչ չգիտեն տվյալ տարիքային խմբի ընթերցելու տարբեր ունակության շատ երեխաներ/ ողջ դասարանի պատկերը/: Հետագոտական աշխատանքը կազմված է ներածությունից, տեսական և գործնական բաժիններից,, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից ,հավելվածից, որտեղ կգտնեք առաջին դասարանում իմ կողմից կիրառված գնահատման գործիքներ՝ տեքստ հարցերով, բառաշարքեր, գնահատման ռուբրիկ, ընթերցանության վերջնարդյունքներ:

Գլուխ 1. Ընթերցանության հմտություններ

Ընթերցանությունը բարդ հոգեֆիզիոլոգիական երևույթ է, ուղեղի և խոսքի ապարատի աշխատանք. վանկերը /բառերը/ համադրելը, տեքստերը կարդալը, դրանք ըմբռնելն ու վերարտադրելը, տեքստի շուրջ հարցադրումներին պատասխանելը, հարցեր ձևակերպելը, ունկնդրած կամ կարդացած տեքստերից անհրաժեշտ տեղեկույթ քաղելը, բոլոր գրական ժանրերի մեջ /գեղարվեստական, գիտահանրամատչելի, հրապարակախոսական և այլն/ ճիշտ և արագ կողմնորոշվելն անմիջականորեն կապվում են կարդալու կարողության հետ:

Գիտենք, որ կարդալու կարողությունն առաջին հերթին ձևավորվում է մայրենիի դասերին: Կարդալու կարողության հիմքերը դրվում են տարրական դասարաններում, ուստի անհրաժեշտ է, որ հետևողական ու մեթոդապես ճիշտ կազմակերպված աշխատանքի միջոցով սովորողի մեջ ձևավորվել կարդալու այնպիսի կարողություն, որը ժամանակի ընթացքում վերածվի անհրաժեշտ հմտության՝ դյուրին դարձնելով կրտսեր դպրոցականի համար բնագրերի ընթերցումը, ընկալումն ու վերարտադրումը: Հակառակ դեպքում՝ մենք նրան կգրկենք գիտության, հասարակական կյանքի և այլնի վերաբերյալ ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու, ինչպես նաև տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներից օգտվելու հնարավորություններից:

Հենց այս նկատառումով էլ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում՝ ուսումնական պարապմունքների առաջին իսկ օրերից, գրաճանաչության ուսուցումը կապվում է կարդալու ուսուցման, երեխայի մեջ կարդալու կարողության մշակման հետ՝ որպես նրա ընդհանուր զարգացման և մտավոր առաջընթացի հզոր խթան: Այսինքն՝ կարդալու կարողությունն երկարժեք է. մի կողմից այն խիստ կարևոր գործնական կարողություն է, մյուս կողմից՝ սովորողի ինքնազարգացման ու ինքնակրթման միջոցով գիտելիքներ ձեռք բերելու հզոր զենք:

Այս է պատճառը, որ տարրական դասարաններում կարդալու հմտությունների ճիշտ մշակումն ու կարդալու որակական հատկանիշների պահպանմանը կարդալ սովորեցնելը՝ ուսուցչի ամենահիմնական խնդիրներից է:

1.1 Բազմավանկ բառերի ընթերցում

Բազմավանկ բառերն երեխաներն ավելի դժվար են կարդում, քան կարճ բառերը: Բազմավանկ բառեր կարդալու համար աշակերտը պետք է ավելի առաջադեմ ռազմավարություն կիրառի: Որոշ սովորողներ ավտոմատ կերպով մշակում են բազմավանկ բառեր կարդալու պատշաճ ռազմավարություններ, բայց շատերը չեն անում և «պայքարում են» այս ավելի երկար բառերի հետ: Ուղղակի ուսուցումը և ուղղորդված պրակտիկան օգնում են երեխային՝ սովորել, թե ինչպես վարվել այս «երկար» բառերի հետ:

Վանկերը պարզապես խոսակցական խոսքի մեջ հնչող հնչյուններ են, որոնք ասվում են օդի մեկ շնչափողով: Յուրաքանչյուր վանկ ունի առնվազն մեկ ձայնավոր հնչյուն՝ շրջապատող բաղաձայն հնչյուններով կամ առանց դրա: Բազմավանկ բառերը կազմված են այս հստակ հնչյունների համակցությունից: Այս բազմավանկ բառերում անհնար է բոլոր հնչյունները միասին միացնել մեկ շնչով: Բազմավանկ բառերը կարդալու համար սովորողը պետք է ոչ միայն հնչյունական ձևով մշակի բառը, այլև նա պետք է սովորի, թե ինչպես տարբերել և խմբավորել համապատասխան հնչյունները՝ ճիշտ վանկերը ձևավորելու համար, և այնուհետև սահուն կերպով համատեղել այս ճիշտ հնչյունները

հարակից բոլոր վանկերի հետ մեկ բառի մեջ: Սովորողը պետք է իմանա, որ հնչյունը հնչում է բառի մեջ՝ առանց մեկը բաց թողնելու կամ առանց որևէ մեկը ավելացնելու: Վանկերը պետք է սահուն և արագ միացվեն մեկ «հոսող» բառի մեջ, որ ընդգծված և ճիշտ արտասանվի: Բազմավանկ բառեր կարդալն ավելի բարդ գործընթաց է և բացարձակապես պրակտիկա է պահանջում:

Բազմավանկ բառեր կարդալու հմտություններ զարգացնելու գործողություններ.

Բազմավանկ բառերի ընթերցում .

Հանձնարարեք սովորողին կարդալ բազմավանկ բառերի ցուցակներ կամ բազմավանկ բառեր պարունակող տեքստ: Սա պետք է առաջնորդվի ընթերցմամբ՝ ուղղումով/հետադարձ կապով: Երբ աշակերտը կարդում է ձեզ համար բառերը, պատրաստ պահեք ձեր մատիտը: Եթե աշակերտը խնդիրներ ունի բառերը համապատասխան վանկերի բաժանելու հետ կապված, օգնեք նրան՝ մատիտով փոքր շեղեր դնելով համապատասխան վանկերի ընդմիջումներում, որպեսզի նա ավելի լավ «տեսնի» վանկերը: Օրինակ . առաջարկում եմ երկար տարիների վանկերի բաժանման այս փորձը փոխարինել զօերով բանկերի բաժանմանը: Կարծում եմ այս կերպ սովորողները ավելի հստակ կտեսնեն բանկերի բաժանարարները:

կա տու

կա / տու

Այս թեթև մատիտը կտրում է համապատասխան ընդմիջումները և, կարող եք մեկնաբանել ու ցույց տալ , թե ինչպես «կտրել» բառերը: Շատ չանցած սովորողները կսկսեն ինքնուրույն «տեսնել» համապատասխան ընդմիջումները: Հիշեք, որ շեղերը պետք է կատարեք միայն այն ժամանակ, երբ ուսանողը օգնության կարիք ունի: Շեղի նշաններն օգնում են երեխային սովորել, թե ինչպես վարվել ավելի երկար բառերի հետ:

Կրկին, ինչպես բոլոր ուղղորդված ընթերցանությունների դեպքում, համոզվեք, որ սովորողը ճշգրիտ կարդում է յուրաքանչյուր բառը: Հաճախ, երբերեխաները խոսում են բազմավանկ բառերի մասին, նրանք դուրս են թողնում մասերը, ավելացնում հնչյուններ, որոնք չկան կամ փոխում են հնչյունները: Աշխատեք այս սխալներից որևէ մեկի շուրջ և խնդրեք աշակերտին նորից նայել: Անմիջապես ուղղումներ կատարեք ցանկացած սխալի համար: «Կանգնիր և նորից նայիր» ազդանշան տալու համար մատիտը բառի վրա հպելու ուղղման տեխնիկան հաճախ այն ամենն է, ինչ անհրաժեշտ է: Ուղղումը կարևոր է մանրուքների նկատմամբ ուշադրությունը զարգացնելու և բազմավանկ բառի մեջ բոլոր հնչյունները ընկալելու կարողության համար, որը կարևոր է ճշգրիտ սահուն ընթերցանության համար: Հիշեք, օգնեք աշակերտին՝ անհրաժեշտության դեպքում շեղ նշաններ անելով : Ուղղակի ուղղումով ուսուցումն օգնում է սովորողին սովորել, թե ինչպես գրավել բոլոր կտորները և սահուն կերպով դրանք միացնել սահուն բառի մեջ:

Բացի այդ, գուցե անհրաժեշտ լինի օգնել աշակերտին արտասանության հարցում: Բազմավանկ բառերով շեշտը ճիշտ վանկի վրա դնելը բարդության ևս մեկ մակարդակ է ավելացնում բառի ճիշտ արտասանությանը: Սովորողը ոչ միայն պետք է ճշգրիտ արտասանի բառը, այլև պետք է այն ճիշտ շեշտադրի: Եթե բառը ծանոթ է աշակերտին, նրանք սովորաբար «ստացվում են»՝ ճիշտ շեշտադրում և արտասանություն: Եթե բառն անծանոթ է, գուցե անհրաժեշտ լինի ճիշտ արտասանություն տրամադրել: Օգնեք աշակերտին ճիշտ արտասանել, երբ նրանք

օգնության կարիք ունեն: Անպատշաճ արտասանության դեպքում դուք կարող եք պարզապես նման բան ասել. «Լսի՛ր, բայց մենք իրականում բառն այսպես ենք արտասանում ...»: Ապա համոզվեք, որ սովորողը վերընթերցում է այն՝ ճիշտ արտասանելով բառը:

1.2 Ընթերցանության սահունություն

Ի՞նչ է սահունությունը:

Սահունությունը «արագ» կամ «ավտոմատ» ընթերցումն է: Սահուն ընթերցողները կարողանում են արագ և ճշգրիտ կարդալ առանց ջանքերի: Ըստ երևույթի՝ աշակերտն անմիջապես ճանաչում է բառերը և կարդում է «արագ ճանապարհով»: Թվում է, թե պարզապես «իմանալով» բառերը, սովորողը կարող է հեշտությամբ և արագ կարդալ:

Մենք գիտենք, որ սահունությունը կարևոր է ընթերցանության ըմբռնման և հմուտ ընթերցանության համար: Այնուամենայնիվ, կարևոր է գիտակցել, որ արտաքին տեսքը չի **բացահայտում** սահուն ընթերցանության իրական գործընթացը: Որպեսզի օգնենք սովորողներին՝ դառնալ սահուն ընթերցողներ, մենք պետք է հատուկ իմանանք սահուն ընթերցանության իրական գործընթացի և սահուն ընթերցանության զարգացման մասին: Անհրաժեշտ պատասխանները գտնվում են ժամանակակից ներդրողության զարմանալի ոլորտում:

Նյարդային պատկերման ուշագրավ առաջընթացը թույլ է տալիս գիտնականներին ուշադիր նայել սահուն ընթերցանության գործընթացին: Հետազոտողները շատ բան են սովորել և հայտնաբերել սահուն ընթերցանության հետ կապված նյարդային գործընթացների և սահուն ընթերցանության զարգացման մասին: Նյարդաբանները գտնում են, որ սահուն ընթերցանությունը ապահովում է «արագ ընթերցման տարածք», որը տարբերվում է սկսնակ ընթերցողների կողմից օգտագործվող «դանդաղ» հնչյունաբանական մշակման ուղիներից: Սահուն ընթերցանությունը բառը մշակելու համար օգտագործում է նյարդային «արտահայտիչ ճանապարհ»: Սահուն ընթերցանության դեպքում բառի արագ հայացքը ակտիվացնում է պահված նյարդային մոդելը: Նյարդային այս մոդելը թույլ է տալիս ոչ միայն «արագ» կարդալ, այլև ակտիվացնում է բառի ճիշտ արտասանությունն ու ըմբռնումը: Այս «արագ» ուղիները թույլ են տալիս արագ, առանց ջանքերի կարդալ:

Ինչպե՞ս է զարգանում սահունությունը:

Կարևոր է, որ նյարդաբանները սովորում են, թե ինչպես է զարգանում սահունությունը: Սահուն ընթերցանությունը հաստատվում է այն բանից հետո, երբ անհատը բառը կարդում է առնվազն չորս անգամ՝ օգտագործելով ճշգրիտ հնչյունական մշակումը (դանդաղ ճշգրիտ հնչյունավորում):

Սահունությունը կառուցվում է բառ առ բառ և ամբողջովին կախված է կոնկրետ բառի կրկնվող, ճշգրիտ, դանդաղ հնչյունից: Սահունությունը հաստատվում է ոչ թե «անգիր» անելով, թե ինչ տեսք ունեն բառերը, այլ բառի ճիշտ նյարդային-հնչյունաբանական մոդելներ մշակելով: Կրկնվող ճշգրիտ հնչյունային մշակումը էական է սահունության

զարգացման համար: Պարզեցված բառերով, կրկնվող ճշգրիտ հնչյունաբանական մշակումը բառացիորեն փորագրում է բառի նյարդային մոդելը: Այս նյարդային մոդելն այնուհետև պահվում է «արագ ընթերցման տարածքում», որը հասանելի է արագ որոնման համար: Անհատի համար սահուն «արագ» բառերի պահեստը կառուցված է բառ առ բառ և կախված է կրկնվող ճշգրիտ ձայնային (հնչյունային) մշակումից:

Նյարդաբանները նաև պարզել են, որ դիսլեքսիկ ընթերցողները չեն զարգացնում այս սահուն կամ «արագ ընթերցանության» ուղիները: Ընթերցողները չեն օգտվում հնչյունաբանական մշակման սկզբնական ուղիներից, բառերի նեյրոնային մոդելները երբեք չեն ստեղծվում, և սահուն ընթերցանությունը չի մշակվում: Հետևաբար, ընթերցողները չեն կարողանում զարգացնել սահուն «արագ» ընթերցանության ուղիները: Առանց այս «արագ» ընթերցանության ուղիների, կարդալը մնում է դանդաղ և մեծ ջանքեր է պահանջում: Սովորողները, ովքեր չեն կարողանում հաստատել սկզբնական ճիշտ հնչյունական մշակումը, չեն զարգացնում սահունություն:

Ամփոփելով, «արագ» կամ սահուն կարդալը տարբերվում է դանդաղ հնչյունից: Այնուամենայնիվ,

այս արագ ընթերցումը լիովին կախված է նախնական հնչյունաբանական մշակումից: Անհատները զարգացնում են սահուն բառը միաժամանակ՝ բազմիցս հնչեցնելով առանձին բառեր՝ օգտագործելով ճիշտ հնչյունական մշակման ուղիները: Հնչյունաբանական մշակումը առանցքային է սահունության զարգացման համար:

Ինչպե՞ս կարող եմ օգնել աշակերտին դառնալ սահուն ընթերցող:

Ընթերցանության արդյունավետ ուսուցման համար կարևորագույն տեղեկատվությունը, որը պետք է հիշել, սահունությունն է, կամ «արագ» ընթերցանությունը մշակվում է բառ առ բառ՝ հիմնված կոնկրետ բառերի կրկնվող ճշգրիտ հնչյունաբանական մշակման վրա: Սահունություն զարգացնելու համար սովորողը նախ պետք է կարդա ճիշտ, ճշգրիտ հնչյունային մշակմամբ: Աշակերտը պետք է ճիշտ «հնչեցնի» բառերը, հետո, սովորողը պետք է կառուցի սահուն կամ «արագ» բառերի իր պահեստը՝ առանձին բառերի կրկնվող ճշգրիտ հնչյունաբանական մշակման միջոցով: Սահուն ընթերցանության այս ընդլայնումը պահանջում է անհատական բառեր բազմիցս կարդալու պրակտիկա:

Աշակերտին սահունություն զարգացնելու համար.

- Նախ պետք է համոզվեք, որ սովորողը կարդում է՝ **օգտագործելով հնչյունային մշակման հմուտ ուղիները**: Լավագույն միջոցը համոզվելու համար, որ ձեր սովորողը կարդում է հնչյունաբանական ուղիներով, նրան սովորեցնելն է կարդալ **ո համակարգված հնչյունաբանության ձևով**: Եթե աշակերտը չի օգտագործում հնչյունական նյարդային մշակման ուղիները կարդացածը ձայնի փոխակերպելու համար, նա չի կարողանա զարգացնել սահուն ընթերցման նյարդային «արտահայտիչ ճանապարհը»: Նախնական հնչյունային մշակումը կամ «դանդաղ հնչյունը» էական է սահունություն զարգացնելու համար:
- Սովորեցրեք երեծային կարդալիս **ուշադրություն դարձնել մանրամասներին**: Մանրամասները կարևոր են բառի ճշգրիտ նյարդային մոդելներ ձևավորելու համար:

- Հիշեք, որ սահունությունը կառուցվում է մեկ բառով՝ հիմնված կրկնվող հնչյունական ընթերցման վրա: Սա պահանջում է կրկնվող ճշգրիտ ընթերցում: **Պրակտիկան կարևոր է:** Կրկնվող պրակտիկան ճիշտ ընթերցանությունը կառուցում է աշակերտի համար «արագ ընթերցող նյարդային մոդելների» «պահեստը»: Պրակտիկայով սովորողը բառ առ բառ ավելացնում է իր սահունությունը: Ակնհայտ է, որ որքան շատ աշակերտը կարդա, այնքան շատ բառեր նա կկարդա բազմիցս ճիշտ և այնքան արագ կձևավորի սահունություն: Քանի որ սահունությունը կառուցվում է բառ առ բառ, սովորողները չեն զարգացնում սահունությունը մեկ գիշերվա ընթացքում: Հիմնական գործունեությունը դա ... պրակտիկան է: պրակտիկա, պրակտիկա,
- Հիմնական հմտությունները հաստատելուց հետո կարևոր է **բարձրաձայն ընթերցանությունը**, որը միակ ամենաարդյունավետ միջոցն է, որը կօգնի ձեր սովորողին զարգացնել սահունություն:
- Հիշեք, որ սահունությունը կառուցվում է բառ առ բառ և ամբողջովին կախված է կոնկրետ բառի կրկնվող, ճշգրիտ հնչյունային մշակումից: Սահունությունը չի հաստատվում բառերի տեսքը տեսողականորեն «անգիր անելով», այլ բառի ճիշտ ներքո-հնչյունաբանական մոդելների մշակմամբ: **Կրկնվող ճշգրիտ հնչյունային մշակումը կարևոր է սահունության զարգացման համար, իսկ գործնական ընթերցանությունը կարևոր է սահունության ընդլայնման համար:**

1.3 Ընթերցանություն՝ կարդացածի ըմբռնում

Ըմբռնումը տեքստից իմաստ է ստանում: Հասկանալը բարդ ,ավելի բարձր մակարդակի հմտություն է: Ակնհայտ է, որ ըմբռնումը չափազանց կարևոր է աշակերտի ընթերցանության զարգացման համար: Ըմբռնումը ակտիվ գործընթաց է, որը պահանջում է դիտավորյալ և մտածված փոխազդեցություն ընթերցողի և տեքստի միջև: Բառապաշարի զարգացումը կարևոր է ըմբռնման համար:

Մինչ ընթերցողները ոչ պաշտոնական ձևով ձեռք են բերում ըմբռնման որոշ ռազմավարություններ, **ըմբռնման ռազմավարությունների կիրառման հստակ կամ պաշտոնական ցուցումներ են ստեղծվում, որոնք շատ արդյունավետ են ըմբռնումը բարելավելու համար** : Այլ կերպ ասած, դուք կարող եք կոնկրետ գործողություններ ձեռնարկել՝ օգնելու աշակերտին զարգացնել ըմբռնման հմտությունները:

Հիշեք, որ ուսանողը *նախ* պետք է զարգացնի ճշգրիտ հնչյունական վերժանման հմտություններ և սահունություն: Այս սահունությունը, որը կարևոր է ընթերցանության ըմբռնման համար:

Հատուկ գործողություններ, որոնք կարող եք օգտագործել՝ օգնելու ընթերցողներին զարգացնել ըմբռնումը.

- Համառոտել նյութը կարդալուց առաջ. Օգտագործեք տարբեր մեթոդներ՝ աշակերտին կենտրոնացնելու նյութի վրա, նախքան նա կսկսի

կարդալ: Հիմնականում դուք օգնում եք սովորողին մտածել նյութի մասին նախքան կարդալը:

- Մինչ սովորողը կսկսի կարդալ, արագ ամփոփեք նախորդ տեքստը և անցեք այն մասին, որը նրանք պատրաստվում են կարդալ:
- Մինչ նրանք կսկսեն կարդալ, հարցեր տվեք՝ համոզվելու համար, որ սովորողն իրականում կարդում է:
- Ոչ գեղարվեստական գրականության մեջ նախադիտեք բաժինների վերնագրերը, նախքան գլուխը կարդալը: Գլխի ուրվագծերի այս ակնարկը հատկապես օգտակար է դասագրքերի համար: Այս նախադիտումն օգնում է սովորողին հասկանալ գլխի կամ բաժնի ընդհանուր մտադրությունը:
- Վերանայեք հիմնական բառապաշարը գլուխը կարդալուց առաջ: Որոշ դասագրքերում կարևորվում են հիմնական բառերը և նոր տերմինները:
- Գեղարվեստական գրականության միջոցով կարող եք ամփոփել նախորդ գլուխները և խնդրել սովորողին համառոտ վերանայել հիմնական իրադարձությունները: Տվեք կոնկրետ հարցեր սյուժեի կամ հիմնական իրադարձությունների վերաբերյալ:
- Գեղարվեստական գրականության հետ մեկտեղ, բացի նրանից, որ սովորողը ձեզ տալիս է հիմնական իրադարձությունների արագ ակնարկը, հարցրեք, թե ինչ կարող է տեղի ունենալ հետո:
- Օգնեք սովորողին հասկանալ կարդացածի կառուցվածքը՝ ճանաչելով գրի կառուցվածքի և կազմակերպման կարևոր հիմունքները՝ սովորողը ավելի լավ է կարողանում դուրս բերել կարևոր գաղափարը և հասնել ըմբռնման:
- Մասնավորապես նշեք պարբերությունների, բաժինների և գլուխների կառուցվածքը: Տեղեկատվական գրության մեջ բաժինների մեծ մասը պետք է ունենա հիմնական գաղափար և օժանդակ մանրամասներ: Պարբերությունների մեծ մասն ունի սկիզբ, միջին մաս և ավարտ: Սկզբի նախադասությունը սովորաբար ուրվագծում է պարբերության հիմնական գաղափարը: Աջակցող կետերն ու մանրամասները պետք է լինեն պարբերության միջին մասում, իսկ վերջում՝ եզրափակիչ նախադասությունը: Պարբերությունների, բաժինների և գլուխների կառուցվածքի իմացությունն օգնում է սովորողին ավելի լավ հասկանալ նյութը:

Ամփոփելով. ըմբռնումը ընթերցվող նյութն իրականում հասկանալու էական ավելի բարձր մակարդակի հմտությունն է: Ակնհայտ է, որ ըմբռնումը հմուտ ընթերցանության նպատակն է: Դուք կարող եք օգնել սովորողներին զարգացնել այս քննադատական ըմբռնման հմտությունները տարբեր ուսուցման ռազմավարություններով: Գործողությունների մեծ մասը, որոնք զարգացնում են ըմբռնման հմտությունները, կարող են արդյունավետորեն կիրառվել որպես ուղղորդված ընթերցանության մաս:

1.4 Բառապաշարի ընդլայնում

Ինչպես և կարելի է ակնկալել, բառապաշարի իմացությունը կարևոր է ընթերցանության զարգացման համար: Սովորողի բառապաշարի բառերի « բանկը» ընդլայնելը կարևոր է հասկանալու համար: Որքան մեծ է աշակերտի բառապաշարը, այնքան հեշտ է տեքստի իմաստավորումն ու ընկալումը: Բառապաշարն ընդհանուր առմամբ կապված է առանձին բառեր հասկանալու հետ, որտեղ ըմբռնումը հիմնականում

վերաբերում է տեքստի ավելի մեծ մասերի ըմբռնմանը: Բառապաշարը և ընդհանուր ըմբռնումը սերտորեն կապված են:

Բառապաշարի իմացությունը տարբերվում է վերծանման հմտությունից: Աշակերտը կարող է լիովին հասկանալ բառերը, որոնք նա ի վիճակի չէ կարդալ: Օրինակ, հինգ տարեկան երեխան ունի շատ ավելի մեծ խոսակցական և հասկանալու բառապաշար, քան տպագիր ընթերցանության բառապաշարը: Նա կարող է չկարողանալ կարդալ «գորիլա», «արձակուրդ» կամ «շոկոլադ» տպված բառերը, բայց հստակ գիտի, թե ինչ են նշանակում այդ բառերը: Նա ունի անհրաժեշտ բառապաշարի իմացություն, թեև չի կարողանում կարդալ տպագիր տարբերակը: Ի հակադրություն, աշակերտը կարող է ճիշտ վերծանել բառը կատարյալ կերպով և դեռ հիմա գիտի, թե դա ինչ է նշանակում: Սա բառապաշարի իմացության խնդիր կլինի: Իհարկե, հասկանալու համար սովորողը պետք է և՛ ճշգրիտ վերծանի բառը, և՛ իմանա, թե ինչ է նշանակում բառը:

Սովորողի բառապաշարի գիտելիքների ընդլայնումը կարևոր է ընթերցանության զարգացման համար: Բառապաշարի ուսուցումը հանգեցնում է ըմբռնման ձեռքբերումների:

Հատուկ գործողություններ, որոնք կարող եք օգտագործել՝ օգնելու սովորողներին զարգացնել բառապաշարը.

Բառապաշարն ընդլայնվում է ինչպես ուղղակի ուսուցմամբ, այնպես էլ պատահական բացահայտմամբ: Տեխնիկաները, որոնք կարող եք օգտագործել՝ օգնելու ձեր սովորողին ընդլայնել իրենց բառապաշարի գիտելիքները, ներառում են.

- Ուղղակիորեն սովորեցնել նոր բառեր: Արդյունավետությունը առավելագույնի հասցնելու համար սովորողը պետք է սովորի և կիրառի նոր բառեր ինչպես առանձին, այնպես էլ համատեքստում:
- Ընդգծե՛ք և սահմանե՛ք հիմնաբառերը՝ նախքան աշակերտին մի հատված կարդալը: Ըմբռնումը բարելավվում է, երբ սովորողները սովորում են բառապաշարի նոր բառեր նախքան տեքստը կարդալը:
- Որպես ընթերցանության մաս, թող սովորողը դադարեցնի ընթերցելը, եթե նա չգիտի բառի իմաստը: Դուք կարող եք բանավոր բացատրել բառը, այնուհետև սովորողին հանձնարարել վերընթերցել նախադասությունը: Երբ նրանք կարդում են, նաև հասկանում են շատ նոր բառերի իմաստը պարզապես համատեքստից:
- Օգնեք սովորողին սովորել օգտագործել բառարանը որպես ռեսուրս: Ուղղակիորեն սովորեք բառարանում նոր բառեր փնտրել:
- Օգնեք սովորողին սովորել նկատել նոր և անծանոթ բառապաշար: Խրախուսեք, որ նոր և անծանոթ բառեր գտնեն:
- Կրկնությունը և նոր բառապաշարի բազմաթիվ բացահայտումները բարելավում են բառապաշարի գիտելիքները: Այլ կերպ ասած, սովորեցրեք բառերը մեկից ավելի անգամ և թող սովորողը մեկից ավելի անգամ կիրառի բառերը:
- Բառապաշարը կարելի է սովորել նաև անուղղակի/պատահական կերպով՝ բացահայտման միջոցով: Բառապաշարի գիտելիքները կարելի է ձեռք բերել բանավոր զրույցների, քննարկումների և այլ բանավոր ներկայացումների միջոցով: Ընդհանուր առմամբ, գրավոր լեզուն պարունակում է բառապաշարի ավելի բարձր մակարդակ, քան բանավորը:

Գլուխ 2. Կարդում ենք միասին

Գործնական աշխատանք

Երեխաներին ամեն օր պետք է հեքիաթ կարդալ կամ պատել, որը կարողանում են անել բոլոր ծնողները: Բոլորն էլ գիտեն ժողովրդական հեքիաթներ և կարողանում են պարզ, հասկանալի կարդալ կամ պատմել իրենց երեխաներին: Պետք է սկսել ամենակարճ և ամենապարզ հեքիաթներից, հետզհետե անցնել երկարներին ու բարդերին: Լավ սկիզբ են ժողովրդական հեքիաթները, որոնք ունեն իենց ներսում խորը իմաստ, բայց երեխաները բնագոյաբար ընդունում են դրանց էությունը. մարդիկ դառնում են կենդանիներ, կենդանիները՝ մարդ, բույս և հերոսները դառնում են իրենց ընկերները:

Այս ընթերցանությունը կտա հնարավորություն, որ երեխան անմիջական մասնակցություն ունենա բուն կարդալու գործընթացին, խոսի ու մտքեր փոխանակի հերոսների անունից: Երեխաները չեն սիրում խոսել հեքիաթի ժամին: Սակայն տիկնիկով խաղալիս կարծես կերպարանափոխվում է և սկսում է մասնակցել երկխոսությանը: Այդ է մեզ հուշում, որ կարող ենք պատրաստել հեքիաթի հերոսներին և երեխաներին ընդգրկել ակտիվ մասնակցության: Որպեսզի երեխան սիրի գիրքը, հնարավորություն տվեք ստեղծելու իր սեփական գրադարանը՝ կազմված իր սիրելի հեքիաթների հերոսներից:

Նախապատրաստում

1. Երեխաների հետ միասին նեստեցրեք շրջանաձև հատակին: Դուք էլ նրանց կողքին:
2. Ցուցադրեք գիրքը և նկարները, ներկայացրեք վերնագիրը:
3. Հարցրեք, թե վերնագիրը ինչ է հուշում նրանց հեքիաթի մասին: Երեխաների ասածին ավելացրեք ձեր սեփական մտքերը՝ ցույց տալով, որ դուք էլ եք մասնակցում:
4. Կարդացեք հեղինակի անունը, պատմեք մի հետաքրքիր փաստ նրա մասին:
5. Կարդացեք հեքիաթը ոգևորությամբ սկզբց մինչև վերջ՝ ոչ շատ արագ, ոչ էլ շատ դանդաղ:
6. Առաջին ընթերցումից հետո դադար տվեք և խնդրեք ասեն, թե ինչի մասին են մտածում լսածի մասին:
7. Վերընթերցեք հեքիաթը, խնդրեք երեխաներին արծագանքել կրկվող բառերը կամ արտահայտությունները:
8. Պատրաստեք հեքիաթի հերոսներից որևէ մեկին, կազմակերպեք աշխատաքներ, խաղեր, բեմականացումներ:

Աշխատանքների ընդարձակում

- Տարիքով ավելի մեծ երեխաների հետ պատրաստեք փոքր բեմ՝ օգտագործելով ստվարաթղթե մեծ արկղ: Երեխաները կպատրաստեն տիկնիկներ և կբեմադրեն իրենց սիրելի հեքիաթները:

- Երեխաները կարող են պատրաստել գրքեր, որոնց էջերը կգարդարեն իրենց լսած հեքիաթների հերոսների նկարներով, կփակցնեն իրենց ձեռքով պատրաստած աշխատանքները, կձևավորեն իրենց ցանկությամբ:

2.1 Լսում ենք ու կարդում միասին : Պատրաստում ենք հերոսի

I դասարան

Հովհաննես Թումանյան «Ծիտը» հեքիաթը

Նյութեր

Հեքիաթի գիրք

Ստվարաթուղթ

Գունավոր մատիտներ

Մկրատ

Սոսինձ

1. Երեխաների հետ միասին նեստեցրեք շրջանաձև հատակին: Դուք էլ նրանց կողքին:
2. Ցուցադրեք հեքիաթի նկարները, ներկայացրեք վերնագիրը:
3. Հարցրեք, թե վերնագիրը ինչ է հուշում նրանց հեքիաթի մասին: Երեխաների ասածին ավելացրեք ձեր սեփական մտքերը՝ ցույց տալով, որ դուք էլ եք մասնակցում:
4. Կարդացեք հեղինակի անունը՝ Հովհաննես Թումանյան, պատմեք մի հետաքրքիր փաստ նրա մասին:

Հովհաննես Թումանյանը ունեցել է 10 երեխա:

«Խնդրում եմ չծխել եւ գիրք չխնդրել»: Թումանյանն այս գրությունը փակցրել էր իր գրադարանի պատին:

5. Կարդացեք հեքիաթը ոգևորությամբ սկզբց մինչև վերջ՝ ոչ շատ արագ, ոչ էլ շատ դանդաղ:
6. Առաջին ընթերցումից հետո դադար տվեք և խնդրեք ասեն, թե ինչի մասին են մտածում լսածի մասին:
7. Վերընթերցեք հեքիաթը, Նշված են այն բառերն ուն արտահայտությունները, որոնք երեխաները պետք է ձեզ հետ միասին արձագանքելով կարդան:

- փուշը ետ տուր ինձ

- դես թռչեմ, դեն թռչեմ, լոշիկդ ամենեմ, դուրս թռչեմ

- լոշա տուր
- դես թռչեմ, դեն թռչեմ, գառնիկդ առնեմ, դուրս թռչեմ
- իմ գառը տվեք
- դես թռչեմ, դեն թռչեմ, հարսին առնեմ, դուրս թռչեմ
- իմ հարսը ինձ տուր
- դես թռչեմ, դեն թռչեմ, սագիկդ առնեմ, դուրս թռչեմ

Ծընգւր, մընգւր,
 Փուշիկ տվի, լոշիկ առա,
 Լոշիկ տվի, գառնիկ առա,
 Գառնիկ տվի, հարսիկ առա,
 Հարսիկ տվի, սագիկ առա,
 Սագիկ առա, աշուղ դառա,
 Ծընգւր, մընգւր,
 Ծի՛վ, ծի՛վ:

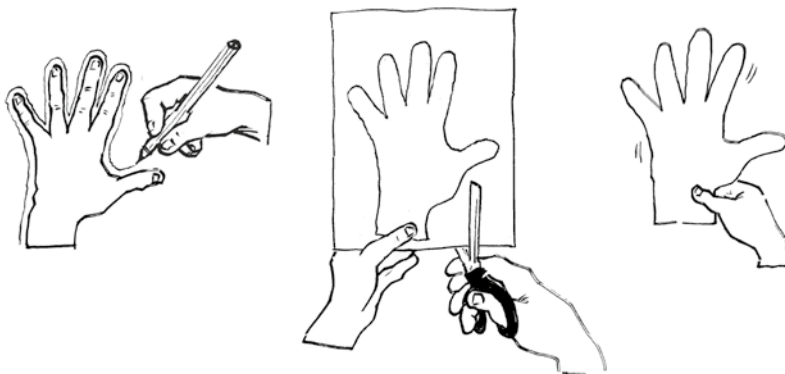
8. Հարցեր լսածը ամրապնդելու համար.

- Պատմեք , թե ինչ եղավ հեքիաթի սկզբում :
- Ինչպես ավարտվեց հեքիա թը:
- Ինչպիսին է այս հեքիա թի ծիտը:
- Ինչ խորհուրդ կտաս ծիտիկին:
- Դու կուզես ընկերու թյուն անել նրա հետ: ԻՆչու:

9. Պատրաստեք հեքիաթի հերոսներից որևէ մեկին , կազմակերպելք աշխատաքներ , խաղր, բեմականացումներ:

Պատրաստել ծիտիկ

- Ստվարա թղ թի վրա երեխաները ուրվագծում են իրենց ձեռքը:
- Մկրատի օգնու թյամբ այն կտրում են : Ձեռքը կդառնա ծիտիկի մարմինը:
- Ստվարա թղ թից կտրում են շրջան և փոքր եռանկյունի գլխի և կտուցի համար:
- Դրանք ամրացնում են փայտիկին , որը կարող է ծառայել պաղպաակի փայտիկը:

Եզրակացություն

Տարիներ շարունակ համարվել է, որ կարդալ ու գրել ուսուցանելը հեշտ խնդիր է : Սակայն այսօր կարիք կա, որ բոլոր ուսուցիչներն երեխայի գրագիտության մակարդակը բարձրացնելու համար ավելի շատ ու բազմազան մեթոդներ իմանան: Տարրական դասարաններում դասավանդող ուսուցիչները պիտի ուշադրության կենտրոնում պահեն փոքր տարիքի երեխաների կարդալու և գրելու կարողությունները՝ որպես նրանց հետագա ուսումնական հաջողությունների գրավական:

Այսպիսով՝ հետազոտական աշխատանքի միջոցով փորձեցի ցույց տալ կարևորությունն ընթերցանության առաջին քայլերի, որոնք կտան հնարավորություն հետազոտական աշխատանքն ընթերցողներին մտածելու հետևյալի շուրջ.

- Լավ ընթերցողներն ավելի մեծ բառապաշար են ունենում, ավելի շատ գիտելիքներ աշխարհի մասին, ավելի լավ են կշռադատում, ինքնագիտակցությունը բարձր է, մի խոսքով խելացի են:
- Լավ ընթերցողներն իրենց կյանքում լավ են վաստակում և դառնում են իրենց երկրի ակտիվ քաղաքացիներ:

Իսկ ամփոփիչ գնատամնան գործիքակազմը կիրառելով կկարողանան համապարփակ տեղեկություն ստանալ առանձին սովորողի ընթերցանական կարողությունների մասին և ճիշտ ճանապարհներ գտնելու սովորողներին օգնելու այդ կարևոր և պատասխանատու ուսուցման գործում, այն է՝ կարդալ սովորել:

Հավելված

1. Ընթերցանության արագություն

1 թույնում ձիշտ կարդացած բառերի քանակը

Դասարան	Անկախ մակարդակ	Ուսուցողական մակարդակ
I դասարանի 2-րդ կիսամյակ	24	17
II դասարանի սկիզբ	30	23
II դասարանի 2-րդ կիսամյակ ավարտ	47	34
III դասարանի սկիզբ	54	47
III դասարանի 2-րդ կիսամյակ ավարտ	69	55
IV դասարանի սկիզբ	72	56
IV դասարան 2-րդ կիսամյակ ավարտ	90	71

Տվյալները հաշվարկվել են ըստ ծրագրի մասնակից ուսուցիչների՝ իրենց դասարաններում անցկացրած թեստավորման արդյունքների :

Բանավոր հարցման չափանիշները

1 թույնում կարդացած բառերի քանակը

Միավոր/դասարան	Բարձրաձայն Ընթերցանություն			Լուռ Ընթերցանություն		
	II	III	IV	II	III	IV
10	50	65	90		80	110
9	45-50	60	80		75	100
8	40	55	70		70	90
7	35-40	50	65		65	85
6	30-35	45	60		60	80
5	30	40	50		50	75
4	30 վանկով	35	45		45	70

Տվյալները բերված են << Միավորային գնահատման հարցարանների շտեմարան>> բանավոր հարցման ձեռնարկներից, 2013թ.

2. Ընթերցանության համար բառաշարք

Առաջին կիսամյակ

տուն	Լուր	լավ	ուժ
արտ	Ամպ	մեր	հաց

սար	Մեկ	նավ	վախ
տատ	օր	նուռ	լուր
կուտ	Սանր	հող	սուր
պապ	Համ	շող	շատ
պար	Հասկ	խոտ	լոր
մատ	Հայր	մեխ	ուշ
մուկ	Հայ	ցուլ	մոմ
շուն	Մայր	ժիր	արի

տարի	Ընկույզ	կատու	Ցողիկ
անուն	Սանր	կեռաս	ժիրայր
սիրուն	Հատիկ	կաղին	Ղուկաս
սունկ	Հասկ	խոզուկ	Վահե
լուսին	Հայերեն	վախկոտ	Ջարեհ
ուլիկ	Սենյակ	ակնոց	Հասմիկ
օրոր	Վրան	ժամանակ	Էմմա
ընկեր	Մարզիկ	անուշ	Լալա

3. Ընթերցելու կարողությունների բազմաշերտ սանդղակ

Երեխայի անունը ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ													
Կարդալիս ծայնի մեջ շատ քիչ է արտահայտչականությունը													
Տեքստի մեծ մասը կարդում է բնական հնչողությամբ													
Սկզբից մինչև վերջ տեքստը													

կարդում է արտահայտիչ																				
Ընթերցումը միապաղաղ է, կարդում է բառ առ բառ																				
Կարդում է ընդհատումներով, ընդմիջում է և շունչ է քաշում																				
Կարդում է մեկ շնչով, շեշտերը տրամաբանական են																				
Տևական դադարներ է անում, վարանում է, կրկնելով փորձում է կարդալ																				
Ընթերցանության ռիթմը ընդհատվում է առանձին բառերի պատճառով																				
Առանձին բառերի հետ կապված դժբարությունները արագ հաղթահարում է ինքնաշտկման միջոցով																				
Դանդաղ և դժվար է ընթերցում																				
Կարդում է չափազանց արագ																				
Արագ և դանդաղ ընթերցման անկանոն խառնուրդ																				
Հետևողականորեն կարդում է խոսակցական տեմպով																				
Ամբողջ տեքստը կարդում է համարժեք արագությամբ																				

4. Ընթերցածի ըմբռնում

1. Մինչև ընթերցելը

Վերջնարդյունքներ																				
Հարցեր չի տալիս																				
Որոշ անորոշ հարցեր է տալիս																				
Կամավոր հարցեր է տալիս ընթերցածի շուրջ																				
Կանխատեսումներ է անում																				
Անտրամաբանական կանխատեսումներ է անում																				
Տրամաբանական կանխատեսումներ է անում																				

2. Ընթերցանության ընթացքում

Վերջնարդյունքներ																				
Կարդում է առանց ձայնային ելևէջների և իմաստային խմբավորման																				
Կարդալիս պահպանում է ձայնային ելևէջներին և իմաստային խմբավորումը																				
Մշտապես պահպանում է ձայնային ելևէջները և իմաստային խմբավորումները																				
Չի հասկանում տեքստի շատ բառեր և չի անհանգստանում իմանալու դրանց իմաստը																				
Չի հասկանում տեքստի շատ բառեր և երբեմն ջանքեր է գործադրում իմանալու դրանց իմաստը																				
Գիտի տեքստի առանցքային բառերը , հաճախ օգտվում է դրանց իմաստը հասկանալ համատեքստից																				
Հազվադեպ է եզրահանգում անում																				
Կատարում է առավել ակնհայտ եզրահանգում																				
Եզրահանգում անելիս նկատում է իմաստային նրբերանգները																				
Հաճախ սխալ է կարդում և ինքն իրեն չի ուղղում																				
Երբեմն սխալ է կարդում և ինքն իրեն ուղղում է																				
Հազվադեպ է սխալ կարդում և վստահորեն իրեն ուղղում է																				
Հարցնելիս չի կարողանում գանազանել կարևոր գաղափարը անկարևորից																				
Հարցնելիս վերածևակերպում է հիմնական գաղափարը																				
Մշտապես վերածևակերպում է հիմնական գաղափարը և հիմնավորում է տեքստի մեջբերումներով																				

3. Ընթերցանությունից հետո

Վերջնարդյունքներ																				
Վերապատմում է լուրջ բացթողումներով																				
Վերապատմում է հիմնականում ամբողջական																				
Վերապատմում է ամբողջական, կարողանում է ամփոփել հիմնական																				

գաղափարը									
Հարցնելիս չի կարողանում ձևակերպել տեքստի հիմնական իմաստը և թեման									
Երբեմն պատասխանում է , թե ինչ սովորեց ընթերցածից									
Մշտապես համարժեքորեն կարող է ձևակերպել տեքստի հիմնական գաղափարը և թեման									

**5.Առաջին դասարանի ավատին ընթերցողական կարողությունների ստուգում
Տեքստ՝ հարցերով**

Մկնիկի տնակը

Մի նավակ օրորվելով լողում էր առվակում:

Նավակը լողաց ու հասավ պստիկ մկնիկին:

Մկնիկը ցատկեց ու մտավ նավակը:

Հիմա մկնիկը սիրուն տնակ ունի:

- Խնդրե՛ք աշակերտին տեքստը բարձրաձայն կարդալ՝ Նշե՛ք յուրաքանչյուր ոչ ձիշտ կարդացած բառը: Սխալ կարդացած բառերի քանակը նշեք ներքևում:
- Նշե՛ք ընթերցանությունը սկսելու ժամանակը (րոպեներով ու վայրկյաններով)՝ _____.
- Նշե՛ք ընթերցանությունն ավարտելու ժամանակը (րոպեներով ու վայրկյաններով)_____ .Նշե՛ք սխալ կարդացած բառերի քանակը _____
- Հիմա աշակերտին տվե՛ք հետևյալ հարցերը՝
Նշե՛ք յուրաքանչյուր ձիշտ պատասխանած հարցի դիմաց՝

_____ Ի՞նչն էր լողում առվակում՞ (Նավակը) (Վերհիշում)

_____ Ո՞ւմ մոտեցավ նավակը(Մկնիկին) (Վերհիշում)

_____ Կարող ես ասել՝ «Մկնիկը ցատկեց նավակի մեջ»
 նախադասության մեջ ի՞նչ է նշանակում «ցատկեց»! (Թռավ)
 (Բառապաշար)
 _____ Ինչպե՞ս մուկը տնակ ունեցավ! (Մտավ նավակը:) (Եզրահանգում)

_____ Կարող ես ասել՝ «Նավակը լողաց, հասավ պստիկ մկնիկին»
 նախադասության մեջ ի՞նչ է նշանակում «պստիկ» (փոքրիկ, շատ փոքր)!
 (Բառապաշար)
 _____ Ինչո՞ւ էր օրորվում նավակը: (Առվակի ջուրը (կամ ալիքները) նավակը
 օրորում էին) (Եզրահանգում)

Նշե՛ք ճիշտ պատասխանների քանակը _____/6.

Ուշադրությո՛ւն. Հարցերի պատասխանները գնահատելիս նկատի ունեցե՛ք, որ թեստում տրված պատասխանները պայմանական են! Երեխան կարող է նաև այլ պատասխան տալ! Եվ եթե այդ պատասխանները բխում են տեքստի տրամաբանությունից, պետք է ճիշտ համարել:

Գնահատման ուղեցույց՝ բանավոր ընթերցանության ընկալումը ստուգելու համար

	Բառերի ճանաչում (Այստեղ շրջանակի մեջ առ բառերն ընթերցելիս աշակերտի սխալների քանակը)	Ընթերցանության մթնոլորտում (Այստեղ շրջանակի մեջ առ այն հարցերի քանակը, որոնց աշակերտը ճիշտ է պատասխանել)	Ունկնդրելով ըմբռնում (Եթե աշակերտը հատվածը կար- դալուց հետո ճիշտ է պատաս- խանել չորս կամ ավելի պակաս հարցի, նրա համար բարձրաձայն կարդա տեքստը և նորից տուր հարցերը! Այնուհետև ներքևում շրջանակի մեջ առ այն հարցերի քանակը, որոնց աշակերտը ճիշտ է պատասխանել)
Անկախ մակարդակ	1 կամ ոչ մի սխալ (96 - 100% ճիշտ)	6 ճիշտ պատասխան	6 ճիշտ պատասխան
Ուսուցողական մակարդակ	2 սխալ (90 -95% ճիշտ)	5 ճիշտ պատասխան	5 ճիշտ պատասխան
Հուսահատության (ֆրուստրացիայի) մակարդակ	3 կամ ավելի սխալ (90%-ից պակաս ճիշտ)	4 կամ պակաս ճիշտ պատասխան	4 կամ պակաս ճիշտ պատասխան

Օգտագործված գրականություն

1. Հանրակրթական պետական չափորոշիչ
2. «Մայրենի» առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր
3. Գնահատման գործիքներ տարրական դասարաններում
գրաճանաչության և ընթերցողական կարողությունների արդյունավետ
դասավանդման նպատակով, «Քայլ առ Քայլ» ԲՀ, Երևան 2014
4. Ուսուցիչների ուսումնական խմբերի ղեկավարում, Մենթորների
ուղեցույց, Թբիլիսի 2015
5. Ընթերցանության ըմբռնման զարգացում, Մերիզ Բյանկո , 2014
6. Ընթերցանության մեջ հաջողության հասնելու գործիքներ, «Right Track
Reading» , Միսես Գագենը